

СПРАВА «ГРЕСС ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF GRESS v. UKRAINE)

(Заява № 17573/14)

Стислий виклад рішення від 20 січня 2022 року

12 червня 2010 року щодо заявника було порушено кримінальне провадження. Того ж дня його затримали.

15 червня 2010 року Ленінський районний суд міста Севастополя (далі – районний суд) обрав заявнику запобіжний захід у вигляді тримання під вартою під час досудового розслідування у зв'язку з ризиком переховування та продовження своєї злочинної діяльності.

Заявник подав апеляційну скаргу.

30 червня 2010 року Апеляційний суд міста Севастополя (далі – апеляційний суд) залишив без змін постанову від 15 червня 2010 року. Суд послався на висновок районного суду. Крім того, враховуючи тяжкість пред'явлених йому обвинувачень, він мав триматися під вартою.

06 серпня, 09 вересня, 11 жовтня та 08 листопада 2010 року (в останню дату до 12 лютого 2011 року) районний чи апеляційний суди продовжували строк тримання заявника під вартою.

Згідно з твердженнями заявника у незазначену дату досудове розслідування було закінчено, і 31 січня 2011 року справу було направлено до районного суду, який 01 березня 2011 року провів підготовче засідання та вирішив продовжити тримання заявника під вартою, не встановивши конкретного строку.

23 квітня 2014 року, після подій у Криму в березні 2014 року, районний суд, діючи відповідно до законодавства Російської Федерації, звільнив заявника під підписку про невіїзд.

Відомості про подальший хід провадження у справі заявника у Європейського суду відсутні. Уряд надав копію листа Апеляційного суду міста Києва від 21 січня 2021 року, в якому зазначалося про неотримання ним справи для визначення її підсудності згідно із Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15 квітня 2014 року.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за пунктами 1, 3, 4 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) щодо тримання його під вартою під час досудового розслідування, а також за пунктом 1 статті 6 і статтею 13 Конвенції стосовно тривалості кримінального провадження щодо нього та відсутності ефективних засобів юридичного захисту у зв'язку з цим.

Європейський суд вказав, що розгляд цієї скарги заявника обмежується періодом з 12 червня 2010 року до березня 2014 року.

Розглянувши скаргу заявника за пунктом 1 статті 5 Конвенції, Європейський суд дійшов висновку, що твердження заявника про незаконність тримання його під вартою після 12 лютого 2011 року не було достатньо доведено та підтверджено документами. Аналогічно, Європейський суд не зміг розглянути скаргу заявника за пунктом 4 статті 5 Конвенції про відсутність у нього можливості оскаржити рішення від 01 березня 2011 року, оскільки заявник не подав копію цього рішення суду, а Уряд не міг отримати доступ до матеріалів справи з об'єктивних причин. Таким чином, Європейський суд вирішив, що ця частина заяви є явно необґрунтованою та має бути відхилена.

Розглянувши скаргу заявника за пунктом 3 статті 5 Конвенції, Європейський суд нагадав, що органи державної влади повинні переконливо продемонструвати обґрунтування будь-якого періоду тримання під вартою, незалежно від того, наскільки воно коротке. Європейський суд дійшов висновку, що районний суд головним чином посилався на тяжкість пред'явлених заявнику обвинувачень та ризик

його переховування і продовження злочинної діяльності. Обґрунтування, яке містилося в первинній постанові про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, згодом повторювалося в подальших постановках про продовження строку тримання під вартою і з плином часу не змінювалося. Крім

того, національні суди не розглянули належним чином можливість застосування альтернативних запобіжних заходів. У зв'язку з цим Європейський суд констатував порушення пункту 3 статті 5 Конвенції.

Розглянувши скарги за пунктом 1 статті 6 і статті 13 Конвенції, Європейський суд вирішив, що ця частина заяви є явно необґрунтованою та має бути відхилена, оскільки період досудового розслідування та розгляду справи в суді однієї інстанції не був надмірним за обставин цієї справи.

у три роки і дев'ять місяців, який включав

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Оголошує прийнятною скаргу за пунктом 3 статті 5 Конвенції, а решту скарг у заяві – неприйнятними;

2. Постановляє, що було порушено пункт 3 статті 5 Конвенції;

3. Постановляє, що:

а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 3 000 (три тисячі) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована в українські гривні за курсом на день здійснення платежу;

б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

4. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».